

KÜRESEL BİR SÖMÜRÜ AYGITI: MESAJ UYGULAMALARI

Doğan Alpaslan Demir

SUNUŞ

Cep telefonlarımızın mesaj uygulamaları neredeyse yaşamımızın tam orta yerine yerleşti; pek çoğumuzun kafası karışık, kimimiz “hepsi aynı b.kun soyu” diyerek karamsar, bazılarımız “herkes nereye ben de oraya” rehaveti içinde.

35 yıldır bilgisayar kullanan ve bilişim konusuna çok mesai harcamış bir kişi olarak bu konudaki bilgi ve düşüncelerimi ve kendim için seçtiğim yol haritasını anlattım. Güzel okuyun!

29 Ocak 2021- Bornova

Yazarın diğeri makaleleri için doganalpdemir.com sitesini ziyaret edebilirsiniz.

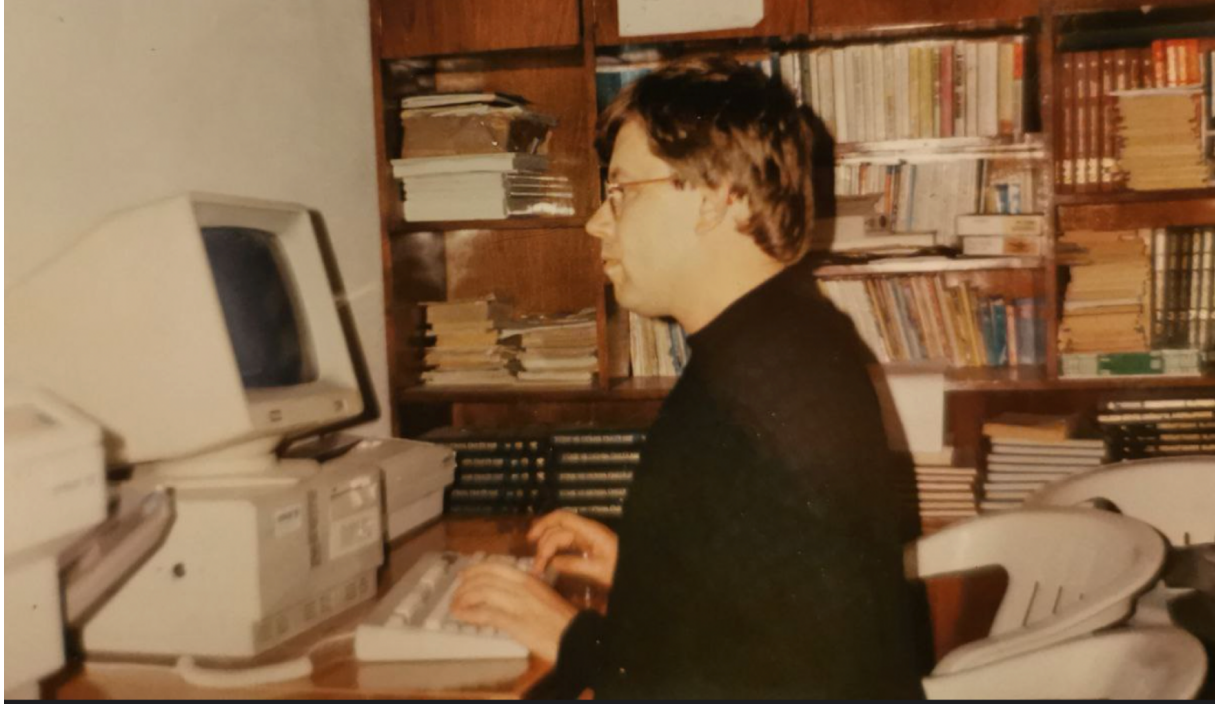
Küresel Bir Sömürü Aygıtı: Mesaj Uygulamaları!

Bu yazı, bilişim dünyasının teknik kavramlarına yabancı, kendini “sıradan kullanıcı” olarak tanımlayan ve mesaj uygulamaları konusunda kafası karışık, yeni önerilere açık olan okuyucular için hazırlanmıştır.

Okuyacağınız yazı, bilişim dünyasının bugün geldiği kaygı verici gelişmelerini çok boyutlu olarak tasvir etmeme yardımcı olacak, konuyla ilgisiz gibi duran bazı alt başlıklar içeriyor. Özellikle giriş ve gelişme bölümlerinde anlattıklarımı yazının arka planı olarak okumanızı diliyorum.

GİRİŞ

1986-1987 yıllarında ilk kez kullanmaya başladığım, 10 MB hard disk kapasitesine sahip, internet bağlantısı olmayan, veri aktarımının disketlerle yapıldığı siyah ekranlı bir bilgisayarlardan bu yana çok şey değişti, gelişti.

1991 YILI- AHATLI-ANTALYA.

Ama en büyük değişimin mobil teknolojilerde yaşandığını söyleyebilirim. 1992 yılında tanışıp kullanmaya başladığım “databank” adı verilen ve toplam belleği 32 KB olan gelişmiş bir hesap makinası görüntüsündeki cihazdan sonra 2003-2005 yıllarında kullandığım ilk cep bilgisayarı (Pocket PC) 32 MB dahili belleğe ve Windows 2003 yazılımına sahipti ve telefon özelliği yoktu. Şimdi kullandığım cep telefonumun dahili hafızasının databankın 80.000, cep bilgisayarının 8000 katı olduğunu belirtmek isterim.

1992 DATABANK – 2004 POCKET PC

“Biliřimci” unvanı sağlayacak formel bir eğitimim yok ama 2004-2012 yılları arasında mobil teknolojiler, cep bilgisayar ve cep telefonu programları, kırık yazılımlar, virüs, trojan vb. zararlılar, virüs programları, bilgisayarda güvenlik konularında Donanım Haber ve benzeri forum sitelerinde muhtelif “nickname”ler kullanarak sayısız inceleme yazısı ve/veya makale yazdım. Windows 2003 işletim sistemi kullanan “Pocket PC” ve Symbian işletim sistemli “smartphone”lardan sonra Android ve İOS yazılımları devasa bir sıçrama ile girdi yaşamlarımıza. Ben ve benim gibi bilgisayar ve akıllı mobil cihazları deneme yanılmayla, yabancı yayınları okuyarak ve çok çalışarak kendini geliştiren ve hatta yazdığımız kodlarla yeni yazılımları bilgisayara yükleyebilen “alaylı” taifesinin çabaları giderek anlamsızlaştı. Çünkü gelişen teknoloji giderek daha kompakt, kapalı ve sisteme müdahale etmeye izin vermeyen, bireylerin sahip oldukları cihazlara olan yazılımsal müdahalesini bir tehdit olarak gören, katı kurallarla donatılmış yeni bir sürece girdi.

Dumanla mı haberleşsek?

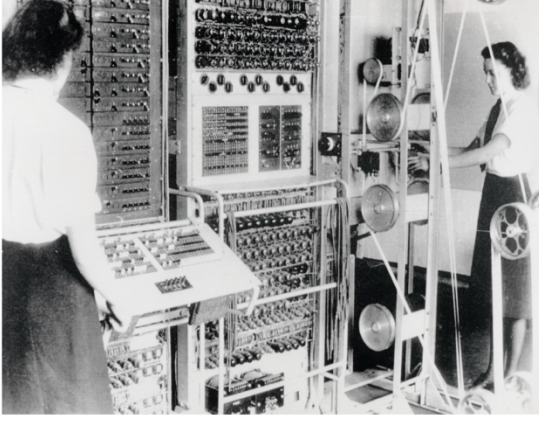
Üçüncü bin yıla, insan topluluklarının aralarındaki coğrafi engel ve mesafeyi yok sayan, çılgınca büyüyen bir iletişim ağı talebi ve bu ihtiyaca fazlasıyla cevap veren bir teknolojik gelişme ile girdik. Bu gelişmenin kimilerimizde yarattığı korku “Dumanla mı haberleşsek?” şeklinde abartılı, mizahi bir soruya dönüştü. Oysa dumanla haberleşme konusu da pek öyle bildiğimiz gibi değil. Amerikan yerli halklarının bu haberleşme yöntemini kullandıkları doğru ama çizgi romanlarda olduğu gibi dumanla haberleşmeyi tüm yerlilerin kolayca anlayabildikleri doğru değil. Kabileler çok gizli tuttıkları **şifreli** dumanlarla işaret sembolleri kullanmışlardır. Üstelik bizde olduğu gibi “Nerdesin aşkım?” mesajlarına itibar ettikleri söylenemez. Özellikle savaş ve av konusunda kullanılmıştır duman işaretleri.

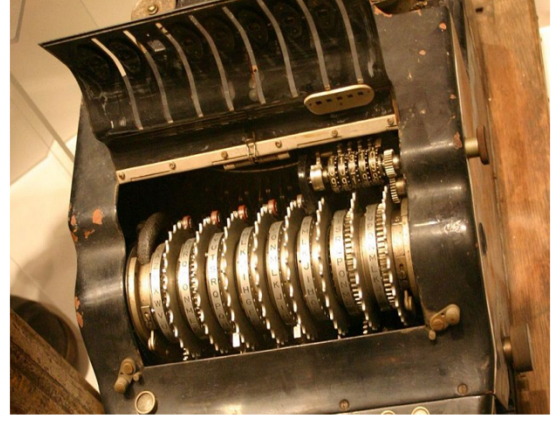
GÖRSEL KAYNAĞI VİKİPEDİ. (FREDERİC REMINGTON SMOKE SIGNAL)

Enigma, Colossus ve Alan Turing

II. Dünya Savaşında Alman ordu birliklerinin kendi aralarındaki gizli haberleşmeyi sağlayan enigma adlı makina pek çok filme ve popüler romana konu edilmiştir. Bazı tarihçiler Nazi Almanyası'nın savaşı kaybetmesinin en önemli sebeplerinin başında enigma vasıtasıyla yapılan şifreli mesajlaşmaların müttefikler tarafından çözülmesi olduğunu yazmışlardır. Dünyanın ilk programlanabilir bilgisayar olan Colossus, İngilizler tarafından enigma mesajlarının çözülmesi amacıyla geliştirilip üretildi.

Colossus Mark 2

Sekiz rotorlu Enigma makinası

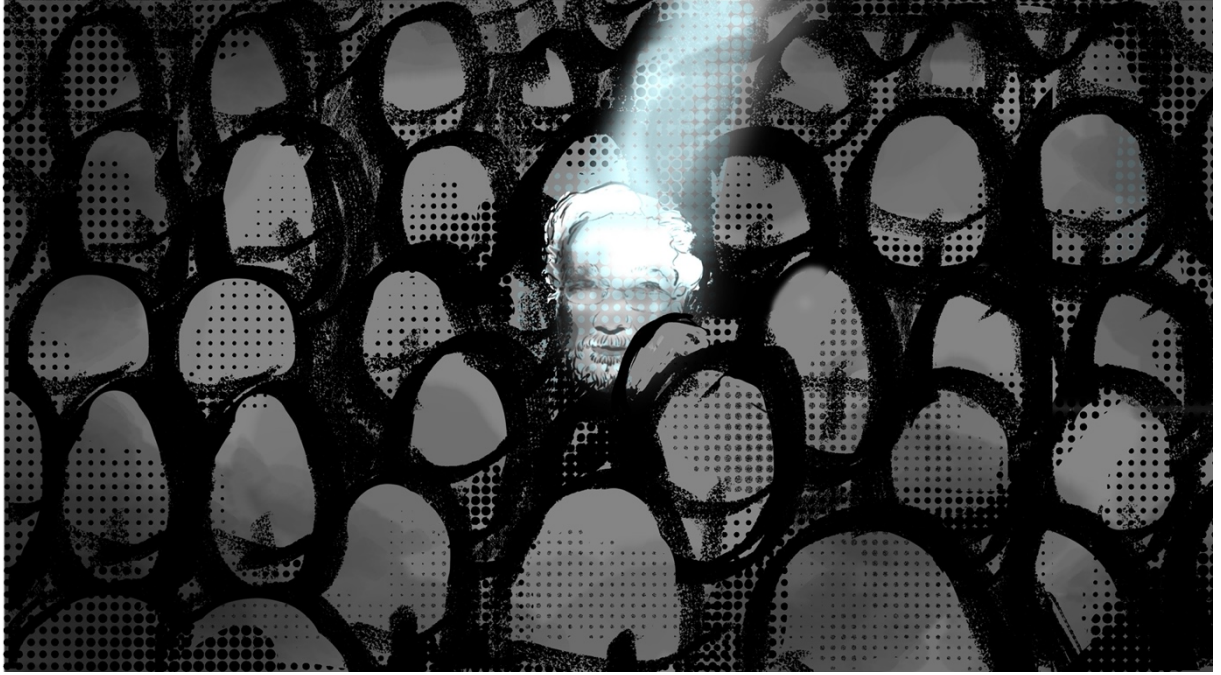
GÖRSELLERİN KAYNAĞI VİKİPEDI

İngiliz matematikçi, bilgisayar bilimcisi ve kriptolog Alan Turing, II. Dünya Savaşı sırasında enigma makinaları ile yazılmış Alman şifrelerinin kırılmasında çok önemli bir rol oynadığı için savaş kahramanı sayılmıştır. Turing şifre kırılmasında kullandığı algoritma tanımı ile modern bilgisayarların kavramsal temelini atmıştır¹.

Hiç tereddütsüz olarak söyleyebilirim; bilgisayar teknolojisi, kurallarını hakim sınıfların koyduğu bir paradigmanın gölgesinde şekillenip gelişmiştir.

Julian Assange

2006 yılında Wikileaks kurucusu olarak tarih sahnesine çıkan Assange'ı, hakim sınıfların dünyayı yönetmekte kullandığı kirlı yöntemleri ve bilgileri ifşa eden bir haktivist olarak tanıyoruz. Bu yazının alt başlıklarından birinin Julian Assange olması gerekse de konunun önemi ve karmaşıklığı nedeniyle onu ayrı bir yazıda anlatmak isterim. Assange, ABD tarafından tehlikeli bir siber terörist ilan edilmiş ve uzun yıllardır tüm dünyadan tecrit edilmiştir.

JULIAN ASSANGE - KAYNAK: PİXABAY

Chat odalarıⁱⁱ, e posta grupları ve MSN'denⁱⁱⁱ sosyal medyaya

Son 30 yılın bilişim tarihini yazmak isterseniz, insanların iletişim kurma gereksinimlerinin ne denli devasa boyutlara ulaşmış olduğunu anlamak ve anlatabilmek zorunda kalırsınız. Teknolojide muazzam bir yazılımsal ve donanımsal gelişmeye paralel olarak gelişen sosyal medya araçları, insanlık tarihinin en güçlü ideolojik aygıtları haline geldi. Dünya nüfusunun yarısına tekabül eden 3,8 milyar kişi sosyal medya kullanıcısı haline gelmiş bulunuyor. Bütün bu kişilerin internet havuzuna aktardıkları kişisel bilgilere sahip olan bir gücün nasıl tanımlanabileceğini sizin hayal gücünüze bırakıyorum.

GÖRSEL KAYNAĞI: PİXABAY

Sosyal medya uygulamaları/platformları

Aralarında keskin çizgilerle ayrılmış farklar olmasa da iki platformun varlığından söz edilebilir. Birincisi; Facebook, Instagram ve Twitter başta olmak üzere sosyal paylaşım siteleri platformudur. İkinci platform ise Whatsapp, Telegram, Signal, Bip, Viber vb. mesajlaşma uygulamalarından oluşmaktadır. Sosyal paylaşım uygulamaları mesajlaşma olanağı da sağlarken, mesajlaşma uygulamaları kalabalık gruplar oluşturarak sosyal paylaşım işlevi üstlenebilmektedir.

Sosyal medya uygulamaları kaba hatlarıyla iki platforma ayrılıyor olsa da bazılarının aralarında oldukça büyük farklar bulunuyor. Nedir, bu yazının tüm bu uygulamaları ayrıntılarıyla anlatma amacı bulunmuyor. Bu yüzden konuyu daraltarak ilerleyelim.

Facebook

4 Şubat 2004 tarihinde Harvard Üniversitesi öğrencisi Mark Zuckerberg tarafından kurulan Facebook, öncelikle Harvard öğrencileri için kurulmuştu. Kısa sayılabilecek bir sürede Facebook tüm dünyanın en çok kullanılan internet uygulaması haline geldi. Kullanıcı sayısı 2019 itibarıyla 2,3 milyar kişidir. Facebook günümüzde sadece bir uygulama olmanın ötesinde dünya devi bir anonim şirket haline gelmiştir. 2019 yılı itibarıyla yıllık geliri 70 milyar doları geçmiştir. Bir diğer sosyal paylaşım uygulaması Instagram ve mesajlaşma uygulaması Whatsapp da Facebook şirketinin bünyesine katılmıştır.

Fişe takılı olmayan bilgisayar

2000’li yılların başlarında bilgisayar güvenliği üzerine yazdığım bir yazıma şu cümleyle başlamıştım:

“Güvenli olan tek bilgisayar, fişe takılı olmayan bilgisayardır.”

Aradan geçen yaklaşık 20 yıllık süre sonunda şunu söylemek isterim: İnternete bağlı veya aralarında kablolu veya kablosuz iletişim bulunan bilgisayar veya cep telefonunda mutlak güvenliğin varlığından söz edilemez. Nedir, bilişim dünyasının güvenilemez yapısı, tüm uygulama ve kullanım şekillerinin aynı ölçüde riskli olduğu anlamına gelmiyor. Sosyal medya araçlarının güvenliği konusundaki “O veya bu olmuş ne fark eder” şeklindeki karamsar argümanları da doğru bulmadığımı belirtmek isterim. Çünkü bilişim güvenliği konusu simsiyah bir tablodan ibaret değil!

GÖRSEL KAYNAĞI: PIXABAY

Gündem Whatsapp-1

Konuyu biliyorsunuz, kısa bir süre önce Whatsapp, mesaj verileri konusunda kullanıcıların yeni şartları kabul etmesini, yani verilerinin Facebook ve bağılı şirketlerce kullanımına izin verilmesini ya da 8 Şubat tarihine kadar hesaplarını silmesini istedi. Konu sosyal medya gündeminin ilk sıralarına yükseldi. Diğer mesajlaşma uygulamaları Telegram, Bip ve Signal'in kullanıcı sayılarının kısa süre içinde çok arttığına tanık olundu. Tepkiler üzerine Whatsapp yeni şartların kabul tarihini Mayıs ayına öteledi ve kişisel mesajların okunmasının söz konusu olmadığını açıkladı. Konu gündemin alt sıralarına inerken pek çok cep telefonu kullanıcısının Whatapp alternatifi uygulamalardan en az birini kurduğunu ama Whatsapp uygulamasını silmediği ortaya çıktı. Üstelik sanılanın aksine, Whatsapp, yeni şartlarında geri adım atmadı.

GÖRSEL KAYNAĞI: PİXABAY

Cep telefonlarında ve mesajlaşma uygulamalarında güvenlik

Cep telefonunuza kurduğunuz her uygulama sizden bazı izinler ister. Örneğin sizden konum bilginize, kişilerinize, kamera ve mikrofona, fotoğraf galerinize, belgelerinize vb. bilgilere ulaşmayı talep eder. Pusula uygulamasını cep telefonunuza kurarken sizden konum bilgisine erişim izni istemesi olağandır ama aynı uygulamanın kişilerinize neden ulaşmak istediği sorgulanmalıdır. Örneğin, Felix Krause adlı bir programcı, geliştirdiği bir uygulama ile kamera erişimine izin verilen uygulamaların kullanıcıdan bağımsız olarak fotoğraf çekip gönderebildiğini kanıtlamıştır.

Çok yıllar önce sosyal medya güvenliği konusunda yazdığım bir yazımda “Yaşadığınız yerin en kalabalık meydanında elinizde megafonla söyleyemeyeceğiniz şeyleri sosyal medyada paylaşmayın” diye yazmıştım; yazmıştım ama sosyal medyanın yaşamımızdaki yerinin büyüklüğü ve sosyal ilişkilerde üstlendiği rol hem büyüdü hem de karmaşık hale geldi. Özellikle siyasi ve mahrem alanlardaki paylaşımların sınırlarını çizmek iyice zorlaştı. Bruce Willis veya

Shakira'yı beğendiğinizin, hayran olduğunuzun bilinmesinden rahatsız olmayabilirsiniz ama kapı komşunuzla asansörde öpüştüğünüzü herkesin duymasını istemezsiniz. Daha önemlisi ise eski sevginizle/eşinizle yaptığınız yazışmaların veya apartman grubunda yazdığınız iktidar partisi hakkındaki görüşlerinizin güvenliği, bilgilerinizi paylaştığınız insanların güvenirliliği ile sınırlı olacaktır.

10 yıl öncesine gidin, Whatapp'da paylaştıklarınızı, boşanmak üzere olduğunuz eşinize yazdıklarınızı, işyerindeki arkadaşınızın eşcinsel olduğunuzu öğrendiğinizde yaptığınız yorumları, hatırlamak bile istemediğiniz fotoğrafları gözünüzün önüne getirmeye çalışın. Sanıyorum, oldukça sevimsiz anılarınız canlanmıştır gözünüzün önünde. Apartman yöneticisi olmaya kalkarsanız bütün bu bilgilerin ortaya saçılmasından tedirgin olmayabilirsiniz. Ama şirketinizde, çalıştığınız kurumda üst düzey bir pozisyona geleceğinizde veya milletvekilliğine adaylığınızı koyduğunuzda önünüze ne konabileceğini bilmek zorundasınız. Sosyal medya ve mesaj uygulamalarında paylaştığınız en büyük sırrınız yemek tarifleriyse bu yazdıklarım size bir şey ifade etmiyor olabilir ama sosyal medyayı sadece soğanları ne kadar kızarttığınızı anlatmak için kullandığınızı hiç sanmıyorum hem de hiç.

Büyük medya şirketlerinin en önemli amacı bireylerin kişisel sırlarına erişmek midir?

KESİNLİKLE HAYIR!

Facebook, Google gibi dev yazılım şirketlerinin bireylerin kişisel bilgilerine ulaşmakla ilgilenmediklerini söylemiyorum. Tam tersine kişisel bilgilere hem ulaşıyor hem de depoluyorlar. Nedir, ulaştıkları veya ulaşmaya çalıştıkları bilgiler bunun çok ötesinde, tüm dünyada küresel sömürü mekanizmalarının gereksinim duydukları enstrümanların çok önemli bir bölümünü artık sosyal medya uygulamaları temin ediyor.

Ee? O zaman neyin peşindeler?

Günümüzün yeni dünya düzeninde toplumların, halkların, ülkelerin, dini toplulukların, azınlıkların, yoksulların, eğitilmiş ve eğitimsiz insan yığınlarının reflekslerini ölçmek, öngörülmesi çok müşkül bir önem ve değer kazandı. Örneğin bir “A” topluluğunun siyasi olaylara, liderlerin açıklamalarına, bilimsel gelişmelere, hiçbir dayanağı olmayan asparagas haberlere, insanların acılarına, doğal afetlere, dini gelenek ve gelişmelere, cahilliğe, şiddet olaylarına, reklamlara, hukuki kararlara, insan ölümlerine, doğal çevrenin ve küresel ekosistemin yıkımını hakkındaki haberlere, dolandırıcılığa, spor müsabakalarına, gülmece hikaye ve görsel malzemelere ne tür tepkiler verdiğini ölçebildiğinizi varsayın. Bu bilgiyi kullanarak ve işleyerek o toplumu kendi çıkarlarınız doğrultusunda manipüle edebilecek yöntemler geliştirebilir misiniz? EVET!

İdeolojik aygıtlar

Bir toplumu/halkı/bireyi hem iliğine kemiğine kadar sömürecek hem de onları kendinize hayran bırakacak ve/veya yaşamlarının vazgeçilmezi olacaksınız. Kulağa hiç mantıklı gelmiyor ama yaşadığımız tam olarak bu! Sömürünün sürmesi için binlerce yıldır sayısız aygıt geliştirildi; bunlara ideolojik aygıt adını veriyoruz. Din, hukuk, töreler ve gelenekler, dil, aile ve evlilik kurumu, okul eğitimi, rekabete ve fanatizme dayalı spor, moda, yiyip içme kültürü, bazı hobiler, gazeteler, radyo, televizyon ve son olarak sosyal medya. Sosyal medya kendinden önceki tüm ideolojik aygıtların toplamından çok daha fazlasını dünyayı yönetenlerin eline vermiş ve insan toplumlarını manipüle edecek enstrümanlara kavuşmasını sağlamıştır.

Gündem Whatsapp- 2

Sosyal medyanın paylaşımına dayalı uygulamaları olan Facebook, Twitter, Instagram vb. uygulamalar, yukarıda yazdığım bilgilere ulaşmada önemli bir handikaba sahipler. Bu uygulamalarda bir hesap sahibi olmak için gereken tek şey e-posta adresinizin olmasıdır. E-posta adresi almak için bir sınırlama getirilmesi internetin doğasına aykırı olduğu için yüzlerce, binlerce e-posta adresine sahip olabilir ve bunların tümüyle

Twitter veya Facebook hesabı açabilirsiniz. Kaldı ki siyasi, dini, ticari vb. amaçlı olarak bu tip “trol” hesapların varlığı uzun süredir biliniyor. Özcesi, Facebook gibi paylaşım uygulamalarına dayalı olarak yapacağınız “toplum mühendisliği” ölçümlerinde hata payı çok yüksek olacaktır. Oysa SMS, Whatsapp, Telegram vb. mesaj uygulamaları e-posta adresine değil telefon numarasına bağlı olarak çalışır. Eğer mesaj uygulamalarına ait verilerle, paylaşım sitelerine ait hesap bilgilerini tek elde toplayabilirseniz, dünyayı yönetmek için gereken tüm araçları elinize geçirmiş sayılabilirsiniz. Facebook’un önce Whatsapp’ı satın alması ve şimdi de bu iki platform verilerini birleştirmeye kalkmasının anlamı tam olarak budur!

GÖRSEL KAYNAĞI: PIXABAY

Atı alan Üsküdar’ı geçti mi? Yapacak bir şey var mı?

Mevcut sömürü düzenini değiştirmek gibi bir amacınız, umudunuz veya isteğiniz yoksa bu yazıyı boşuna okudunuz; geçmiş olsun! Çünkü aşağıda dile getireceğim öneriler bazı bireysel güvenlik önlemlerini de içerse de

daha çok küresel sömürüye karşı bir dik duruşa ait tutum ve davranışları içermektedir.

Açık kaynak kod

Bu yazıyı bilişim dünyasının teknik terminolojisine girmeden bitirmek isterdim ama “Açık kaynak kod” kavramını bilmeden uygulamalar arasındaki farkları anlatmam mümkün değil. Olabildiğince basit olarak yazacağım. Biliyorsanız bu bölümü atlayabilirsiniz.

Adı üstünde kaynağı açık yazılım, kaynak kodu herkese açık olan yazılımlardır. Yeterli bilgisi olan kişiler açık kaynak kodlu yazılımların arka planda neyi nasıl kullandığını görebilirler. Açık kaynak kod yazılımların ticari içeriğı yoktur; lisans ve fikri mülkiyet hakkı söz konusu olmadığı için insanlığın ortak malıdır. Açık kaynak kod yazılımlar, her alanda çözümler sunarak, yazılım tekellerine karşı kullanıcılara çok zengin seçenekler sunmaktadır. Günümüzde açık kaynak yazılımları, kapalı kaynak kod yazılımlarla yarışacak konuma gelmiştir.

NE YAPMALI?

Bu başlık altında size bilişim dünyasının her cephesinde nasıl bir tavır alınması gerektiğini yazacağımı beklemeyin. Ama bazı temel ilkeler üzerinde anlaşmakta fayda var: Örneğin, hakkında yeterli bilginiz olmayan uygulamaların indirilmemesi, kimden gelirse gelsin sizi nereye yönelteceğı belli olmayan linklere tıklanmaması, başkalarının eline geçmesi durumunda zor durumda kalınabilecek bilgi, belge ve mahrem sırların paylaşılması, güvenilir ve/veya bilimsel kaynaklardan teyit etmedikçe size gelen mesajların yayılmasına alet olunmaması, çocukların fotoğraflarının paylaşımında olağanüstü tedbirler alınması^{iv} ve bu yazının ilk bölümlerinde açıkladığım nedenlerle mesajlaşma uygulamalarının doğru seçilmesi giderek daha fazla önem arz ediyor.

Hangi mesaj uygulaması?

İnternet ve bilgisayar teknolojisinin gelişmesindeki sebebin 2. Dünya Savaşı yıllarında Nazi şifreli mesajların çözülmesi olduğunu yukarıda yazmıştım. Bilişim dünyası bu ana özelliğini hiç kaybetmedi. Sanayi casusluğu, siber saldırılar, siyasi manipölasyonlar, giderek büyüyen porno sektörü hep bu sihirli “şifre kırma” sözünün peşinde koştu, koşmaya devam ediyor. Bu nedenle, koşullar elverdiğince, hammaddesi para, hedefi sömürü olan şirketlerin elinde bulunan Whatsapp, Facebook Messenger, Instagram mesaj uygulamalarından uzak durulmasını, açık kaynak kodlu uygulamalara yönelmeyi öneririm.

	 WhatsApp	 Telegram	 Signal	 Bip
Telefon numarası	+	+	+	+
Rehber	+	+		+
Cihaz kimliği	+	+		+
Yaklaşık konum	+			+
Kesin konum	+			+
Satın alma geçmişi	+			+
Fotoğraflar/ Videolar				+
Ses verileri				+
Performans verileri	+			+

MESAJ UYGULAMALARININ İSTEDİĞİ İZİNLER. KAYNAK TEYİT.ORG^{vi}

Şu an itibarıyla karşımıza açık kaynak kodlu iki uygulama çıkıyor: Telegram ve Signal.

Telegram uygulaması, kanallar ve çok büyük gruplar oluşturma^{vii}, telefon numarasından bağımsız olarak kullanıcı adı ile mesajlaşma^{viii} gibi bazı özellikleri ile yeni bir sosyal medya platformu oluşturma yolunda ilerliyor. Temel yapısı açık kaynak kodlu olsa da kapalı kaynak koda sahip bazı eklemlemeler nedeniyle mesaj güvenliği konusunda şüpheler bulunuyor. Grup sohbetleri, kanallar ve gizli olmayan sohbetlerin güvenli olduğunu söylemek mümkün değil. Nedir, birebir mesajlaşmalarda “gizli mesaj” özelliği kullanılarak güvenli bir iletişim sağlamak mümkün.

Gelelim Signal uygulamasına; Signal’in arkasında bir şirket değil vakıf bulunuyor. Tümüyle açık kaynak kodlu. Mesajlar okunduktan beş saniye sonrasında, gönderdikten bir hafta sonrasına kadar yok olmaları için ayarlanabiliyor ve mesajlar bulutta saklanmıyor^{ix}. Bu nedenle mesaj güvenliği konusunda başarılı bir uygulama olduğunu söylemek mümkün, en azından şimdilik.

Daha güvenli, en güvenli arayışına girdiğinizde daha farklı seçenekler bulunuyor. Örneğin Viber, Threema ve Dust uygulamalarının oldukça güvenli olduğu söylenebilir. Ancak bilişim dünyasında, “en güvenli mesajlaşma” uygulaması arayışına girenlere farklı anlamlar/misyonlar yükleniyor^x. Çok az kişi tarafından kullanılan, adı duyulmamış mesaj uygulamalarına yönelirken bu hususun da göz önüne alınmasında fayda var.

Silelim mi?

Mobil teknolojilere olan ilgimi bilen yakın çevremın “Whatsapp uygulamasını telefondan kaldıralım mı?” veya “Sen ne yapacaksın?” şeklinde sorularıyla karşılaşıyorum. Aslında soruyu soranların bir çoğı kararını vermiş gibiler. Hemen hemen kimsenin Whatsapp’dan vazgeçmeye niyeti yok. Elbette anlıyorum; bu devasa internet dünyasına direnmeyi anlamsız bulan, “donumuzun rengini bile biliyorlar, ne fark eder ki?” diye düşünen, dijital yeni dünya düzenine karşı bireysel duruşun fark yaratabileceğı umudunu tümüyle yitirmiş milyonlarca insan Whatsapp kullanmaktan vazgeçmeyecek. Bu yazıyı sonuna kadar okumanıza rağmen bu düşüncenizde fark yaratamamış olabilirim. Saygı duyarım! Kendi adıma şunu söyleyeceğim: Facebook Messenger kullanmayı uzun süre önce bırakmıştım. Instagram veya diğer sosyal medya uygulamalarına ait mesajları da okumuyorum. Yeni kullanma koşullarının yürürlüğe gireceğı 2021 Mayıs ayından önce telefonumdan Whatsapp uygulamasını kaldırmış, hesabımı silmiş olacağım. Başta Signal olmak üzere Telegram ve E posta^{xi} ile yola devam edeceğim. Şimdilik!

DİPNOTLAR

ⁱ Alan Turing 1952 yılında eşcinsel olduğunu itiraf etmek zorunda kalmış, kimyasal olarak hadım edilme cezasına çarptırılmıştır. 1954 yılında potasyum siyanür ile intihar ettiğı iddia edilmiştir. Günümüzde Alan Turing’in intihar süsü verilerek öldürüldüğüne ve cinayetin üstünün kapatıldığına kesin gözüyle bakılmaktadır.

ⁱⁱ Chat odaları: Bir tür kovboy filmlerindeki sanal bar olarak tanımlanabilir. Katılımcılar nickname adı verilen takma adlarla girerler. Hep bir ağızdan konuşulur. “Üst katta” çiftler için özel sanal odalar vardır.

ⁱⁱⁱ MSN Messenger, Microsoft’un 1999’dan 2005’e kadar geliştirdiğı anında iletişime servisi’dir.

^{iv} Açıkça söylemem gerekirse çocuklarımızın fotoğraflarını paylaşma hakkımızın olmadığını ve ağır bir hak ihlali sorunu olduğunu düşünüyorum.

^v İnternet dünyasında mutlak güvenlik olmadığını bir kez daha hatırlatmak isterim.

^{vi} <https://teyit.org/analiz-whatsappin-degistirdigi-gizlilik-sozlesmesi-hakkinda-iddialar>

^{vii} 200.000 kişilik grup oluşturma olanağı sağlıyor.

^{viii} Basit bir örnek. Benim Telegram kullanıcı adım @doganalpdemir Telefon numaramı bilmeseniz de bu kullanıcı adı ile Telegram üzerinden bana mesaj gönderebilirsiniz. Ayrıca yayımladığım yazılarımin duyurusunu yaptığım bir kanalım bulunuyor: <https://t.me/doganalpaslan>

^{ix} Ayrıntılı bilgi için: <https://popsci.com.tr/whatsapp-karsi-guvenlik-odakli-6-alternatif-mesajlasma-uygulamasi/>

^x Bazı “ekstra güvenli” mesajlaşma uygulamalarının yasadışı örgütler tarafından kullanıldığı iddia ediliyor.

^{xi} E posta: doganalpdemir@gmail.com